

Selenia bilunaria Esp. in 2 generaties, April—Juli.

Boarmia secundaria Esp. 1 expl.

Boarmia bistortata Goze (*crepuscularia* Dup.)

a. *defessaria* Frr. Zwart met lichte vlek.

Nola albula Schiff, enkele exemplaren.

Oeonistis quadra L.

Laspeyria flexula Schiff., meerdere exempl.

Phragmataecia castaneae Hb., meerdere expl.

Macaria (Semiothisa) liturata Cl. ab. *nigra*.

De heer Lückner heeft enkele soorten meegebracht voor het museum en de leden. Wat *Plusia gutta* betreft, deelt de heer van Mastrikt mede dat hij deze zomer ook een exemplaar heeft gevonden en wel te Heerlerheide. Hij laat dit exemplaar met enkele andere vlinders zien.

Pater Munsters houdt vervolgens een causerie over de vlindertrek, die meer geschikt is om als afzonderlijk artikel te worden opgenomen.

De voorzitter heeft enige boeken meegebracht o.a. „Le mimétisme” van Lucien Clopard, en „The songs of insects” van George W. Pierce. Bijzonder vestigt hij de aandacht op het „Handbook for the identification of British insects”, waarvan men afzonderlijke nummers kan krijgen.

Tenslotte laat de voorzitter 2 zeldzame sprinkhanen uit Zuid-Frankrijk zien n.l. *Saga pedo* Fallo en *Prionotropis hystrix* Germ.

Ruim half negen wordt de vergadering gesloten.

VERSLAG ZOMERKAMP

van de jeugdgroep van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

van 24 Juli tot 1 Aug. 1950 te Horn.

Evenals het vorig jaar, werd ook dit jaar ons zomerkamp gehouden in een gebied van hei en dennen, moerassen en vennen.

Aan planten vonden we dan ook niets nieuws. Wel verdient de prachtige, levende, hoogveenvegetatie uit de onmiddellijke omgeving van ons kampterrein een bijzondere vermelding. Nergens vonden we de veenbes en de lavendelheide in een zo weelderige groei.

Op Dinsdagochtend leidde de heer Van Nieuwenhoven ons over de terreinen achter de boerderij. Hij vertelde ons iets over de mogelijkheid van het ontstaan van heidevelden uit het Eiken-Berkenbos, het plantengezelschap van onze voedselarme zandgronden, in dit geval van het middenteras van de Maas. De bossen zijn in

de Middeleeuwen gekapt, om het hout te kunnen gebruiken. Maar in plaats van te zorgen voor een nieuwe aanplant, brandde men de resterende bomen en struiken weg, en liet op de nu grazig geworden gronden het vee weiden. Nieuwe opslag van bomen werd zo verhinderd, eveneens door het opnieuw afbranden, en het steken van plaggen.

In het terrein werden sporen gevonden van vroegere zandverstuivingen, in de vorm van diep onder de oppervlakte liggende oerbanken.

Die middag maakten wij een tocht naar het landgoed „De Bedelaar”, waar wij rondgeleid werden door de heer Hendriks, rentmeester, en Prof. Kruytzer. Op dit terrein, dat bestaat uit een groot, 3 à 4 meter diep ven, een rest van een oude Maasarm, omgeven door een flink bos, zagen we vele uitheemse boomsoorten, door Prof. Dubois aangeplant. Vele ervan dreigen echter verstikt te worden, of gingen reeds verloren, door het opdringen van het omringende bos, dat niet voldoende gekapt wordt.

Interessant was ook de vleermuizen, waarvan de bovenverdieping echter voor uilen gereserveerd is. Meestal wonen er alleen maar wat kauwtjes in.

Ook werd ons het horst van een havik gewezen, die, zoals uit de prooiresten bleek, zijn jongen voert met tamelijk grote vogels en zoogdieren.

Van de vogelfauna kregen we hier verder niet veel bijzonders te zien, evenmin als op de andere kampdagen: we konden enige dagen

AAN HET VEN

Foto van Nieuwenhoven.

achter elkaar het gedrag gadeslaan van ontwakende steenuiltjes en ondergetekende zag een buizerd boven de bossen schroeven.

Op Woensdag brachten we o.l.v. Prof. Sanders een bezoek aan het Tusven. We zagen, dat practisch de hele bodem van deze moerassige streek met veenbes begroeid was.

Nadat Prof. Sanders ons enige nesten van de zeer zeldzame veenmier had laten zien, deden we de grootste ontdekking van de week: we vingen een neotherische kleine watersalamander, dus: een volwassen dier, dat nog in larve toestand verkeerde. Het dier, een mannetje, was normaal van grootte en had ook het bekende gevlekte kleed; maar het bezat sterk ontwikkelde kieuwen! De cloaca was groot en donker, hetgeen de laatste twijfel omtrent de geslachtsrijpheid wegnam. Later werden nog meer van deze dieren opgehaald, waaronder neotherische wijfjes en normale larven.

Ook werden larven van de grote watersalamander aangetroffen.

We vingen in die week nog een zeldzaamheid n.l. een zeer grote geelgerande waterkever (*Dytiscus latissimus*).

Op Donderdag maakten we een tocht naar het Leu-dal, waar we de prachtige meanders konden bekijken in het gedeelte van de beek, dat gelukkig nog niet gekanaliseerd is. We ontmoetten hier de heer Mertens, die ons de grote wolfsklauw wees, en ons allerlei plantlorische merkwaardigheden vertelde. En aan het eind van de tocht troffen we de heer van Boven aan, die ons interessante dingen liet waarnemen aan een straat van de rode bosmieren.

De volgende dag bezochten we de Houtherhof, met zijn aardig bakhuisje, en visten we in een beek ter plaatse, en in het Houterven, ongetwijfeld weer een oude Maasarm, die dichtgegroeid is en dus plaats moet maken voor een bijna ondoordringbaar elzenbroekbos.

Gedurende het week-end kregen we gezelschap van de heer Onstenk, die een excursie leidde over de hei en langs de vennen en met ons verschillende soorten libellen, vlinders en zandroofkevers en ook mierenleeuwen ving.

Een enigszins onvoorbereid, maar toch wel genoeglijk kampvuur, waarbij we de gastheren en gastvrouwen van zowel meisjes als jongens op bezoek hadden, sloot dit zomerkamp af.

AANTEKENINGEN OVER BIJEN EN WESPEN IN MIDDEN-LIMBURG. I.

door
R. GEURTS te Echt

Het gebied, dat ik sinds enkele jaren meer in het bijzonder in mijn onderzoek betrek omtrent voorkomen, nestelplaatsen, bloemenbezoek e.d. van *Apidae* en *Vespidae*, is gelegen Oostelijk van de Maas, tussen Geleen en Roer, hoofdzakelijk gevormd door de uitgestrekte gemeente Echt.

Aangezien hier alle geologische formaties van Hoogterras tot Alluvium liggen, is het gebied à priori vol afwisseling in plantengroei en rijk aan insecten. Van West naar Oost is er veel verscheidenheid in het terrein: weiden, dijken, terrasranden, akkers, eikenbos, veen, zandhevels, c.q. duintjes, dennenbos en heide.

Voor het fluviale gebied met zijn vele verlaten leemgroeven biedt een ideale nestelgelegenheid voor bijen en wespen.

Het is niet de bedoeling alle soorten op te sommen. Toch zal ik naast de zeldzamere ook enkele meer algemene noemen, daar immers de kennis van de verspreiding van onze bijen nog zeer beperkt is.

Voor het geslacht *Andrena* bezitten we het uitstekende werkje van Van der Vecht in de Fauna van Nederland, aflevering IV, Leiden 1928, waarin vangsten in de omgeving van Venlo en Zuid-Limburg; daarnaast opgaven in de Levende Natuur, o.a. in het artikel van Bouwman over *Osmia*, of in het Tijdschrift voor Entomologie.

Midden-Limburg, Westelijk van de Maas, werd intensief onderzocht door Drs H. Sanders (Zie zijn publicaties in het Natuurhistorisch Maandblad).

Opgaven over Zuidoostelijk Midden-Limburg zijn me niet bekend. Daar het hier een terrein betreft van ongeveer 15.000 h.a., waarvan alleen in de Gemeente Echt $\pm$ 7800 h.a., moest ik mij beperken tot enkele tochten dwars door dit gebied, teneinde een globaal overzicht te krijgen omtrent de insectenfauna. Daarentegen bezocht ik een klein aantal goedgekozen plaatsen, verspreid over verschillende typen van het terrein, herhaalde malen vanaf vroeg in het voorjaar tot laat in de herfst, zodat ik een vrij volledig beeld kreeg van het insectenleven in de loop van het jaar. Het resultaat was inderdaad verbluffend en... aanmoedigend; telkens iets